

Informatiemodel Welstand 2008 (IMWE2008)

Conceptuele en praktische beschrijving model

Auteur: Ruud Kuipéri
Datum: 30 augustus 2011
Versie: 1.0

Federatie **Welstand**

Contents

1	Inleiding.....	3
2	Achtergrond	3
3	Werkwijze en opbouw.....	4
4	Praktijkbeschrijving welstandsnota conform IMWE2008	4
4.1	Algemene opbouw nota	4
4.2	Gebiedsgericht deel.....	5
4.3	Sneltoetsobjecten.....	5
4.4	Speciale objecten	6
4.5	Welstandsniveaus.....	7
4.6	Algemeen deel.....	8
5	Modelbeschrijving IMWE2008	9
5.1	Inleiding.....	9
5.2	Concepten	9
5.2.1	Welstandsnota.....	9
5.2.2	GeoObject.....	9
5.2.3	Overig	10
5.2.4	AlgemeneCriteria.....	10
5.2.5	Gebied	11
5.2.6	Object	11
5.2.7	WelstandsNiveauGebied	12
5.2.8	GebiedsTypologie	12
5.2.9	GebiedsCriteria	13
5.2.10	ObjectCriteria	13
5.2.11	Toevoegingsinfo.....	14
5.2.12	TekstInfo.....	14
5.2.13	AfbeeldingInfo	14
5.3	Itemlijsten.....	15
	Bijlage A. UML Schema.....	18

1 Inleiding

Dit document bevat een inhoudelijke beschrijving van het Informatiemodel Welstand 2008 (IMWE). De beschrijving is gericht aan professionals die inhoudelijk met het informatiemodel aan de slag willen. Daarbij is basiskennis van het werken met informatiemodellen en UML handig (maar niet noodzakelijk). Voor een technische beschrijving van de ICT-infrastructuur rond IMWE2008 kunt u terecht bij het projectteam via www.welstand-transparant.nl.

Het doel van IMWE is om gemeenten in staat te stellen hun welstandsbeleid op effectievere en efficiëntere wijze dan thans te publiceren en te (laten) gebruiken in het voordeel van de gemeente, burgers, bedrijven en professionals. Tevens lanceert de gemeente hierdoor een duurzaam systeem dat veel toekomstmogelijkheden heeft (o.a. wegens de toegankelijkheid en het open karakter van de standaard).

Aansluiten op de landelijke standaard IMWE geeft de gemeentelijke dienstverlening een voorsprong omdat bijzonder efficiënte dienstverlening mogelijk wordt. IMWE maakt het mogelijk dat beleidsinformatie over een perceel uit de welstandsnota technisch gecombineerd kan worden met andere ruimtelijke data en de informatie uit de (basis)registraties. Middels een geografisch informatiesysteem kunnen al deze informatiebronnen integraal geraadpleegd worden). Die mogelijkheid zal meerdere processen, waaronder het vergunningsproces, aanzienlijk versnellen.

2 Achtergrond

De ontwikkeling van IMWE is in 2005 door de Federatie Welstand gestart als middel om welstandsinformatie dichterbij burgers, professionals en bedrijven te brengen en om het vergunningsproces welstand sneller te laten verlopen. De ministeries BZK en VROM hebben subsidie verleend en regionale welstands- en monumentenorganisaties hebben concrete ondersteuning geboden.

IMWE is als landelijke standaard door het rijk en het werkveld samen ontwikkeld onder de projectnaam WelstandTransparant met het oog op de introductie van de omgevingsvergunning. Het is een initiatief van de Federatie Welstand in nauwe samenwerking met het ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het ministerie Infrastructuur en Milieu, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht, de Bond van Nederlandse Architecten en de Bond van Nederlandse Stedenbouwkundigen en Planologen. Na een ontwikkelingsfase van drie jaar is een pilotfase gestart met tien gemeenten. Het resultaat is een concrete oplossing voor de digitalisering en visualisatie van de welstandsnota volgens een landelijke standaard. Gebleken is dat bij de actualisering van de welstandsnota het IMWE model landelijk als standaard effectief toegepast wordt. Daarnaast werken softwareleveranciers bij de ontwikkeling van hun software ook conform dit model. Een succes voor de integratie van ruimtelijke gegevens en een stap richting de toekomst in het kader van het integraal aanbieden van informatie binnen gemeentes. Buiten deze mogelijkheid de informatie efficiënter te ontsluiten heeft een maatschappelijke kosten-batenanalyse (uitgevoerd door een extern bureau) aangetoond dat IMWE een positief financieel resultaat oplevert en zich snel terugverdient.

3 Werkwijze en opbouw

Het informatiemodel wordt in twee aparte hoofdstukken uiteengezet. Hoofdstuk vier bevat een praktijkbeschrijving van het vertalen van welstandsnota's volgens IMWE. Dit hoofdstuk is bedoeld als snelstart voor een ieder die voor het eerst met IMWE aan de slag gaat. Het hoofdstuk beschrijft de belangrijkste concepten van IMWE en beschrijft de generieke opbouw van een welstandsnota conform IMWE. Het is aan te raden eerst dit hoofdstuk door te nemen alvorens door te gaan met de gedetailleerde modelbeschrijving in hoofdstuk 5.

De modelbeschrijving in hoofdstuk 5 bevat alle concepten, attributen en relaties die in IMWE aanwezig zijn. Dit hoofdstuk is handig om bij de hand te houden tijdens het werken met IMWE. Het biedt duidelijkheid over de betekenis van bepaalde concepten en attributen, en de manier waarop deze gebruikt moeten worden.

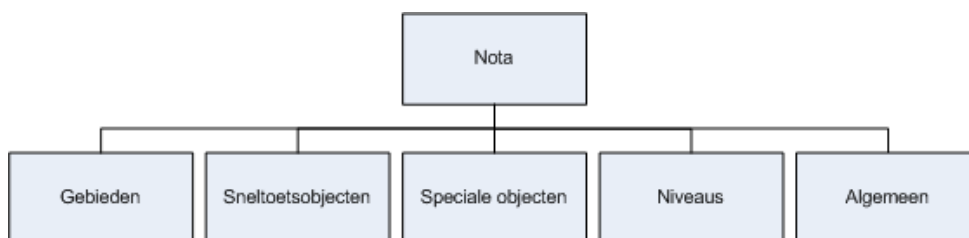
Bij het werken met informatiemodellen zoals IMWE is de toepassing niet altijd eenduidig. Het is zaak de mogelijkheden tegen elkaar af te wegen en de best toepasbare keuze te maken. Wanneer een onderdeel van het informatiemodel u niet geheel duidelijk is kunt u om een nadere toelichting vragen bij het projectteam WelstandTransparant (actief namens de Federatie Welstand). Het projectteam is te bereiken via www.welstand-transparant.nl.

4 Praktijkbeschrijving welstandsnota conform IMWE2008

4.1 Algemene opbouw nota

De algemene opbouw van een welstandsnota is weergegeven in figuur 1. Een generieke welstandsnota is opgebouwd uit vijf delen: een gebiedsgericht deel, een gedeelte met sneltoetscriteria voor kleine bouwwerken, een gedeelte met criteria voor speciale objecten, een gedeelte met informatie over welstandsniveaus en een algemeen gedeelte met inleidende, begeleidende en overige teksten.

De volgorde die in dit hoofdstuk wordt gehanteerd is aan te bevelen bij de conversie van analoge naar digitale welstandsnota's (eerst gebieden en objecten, vervolgens niveaus en tot slot het overgebleven algemene deel). In dit hoofdstuk worden IMWE-concepten en attributen *cursief* weergegeven.

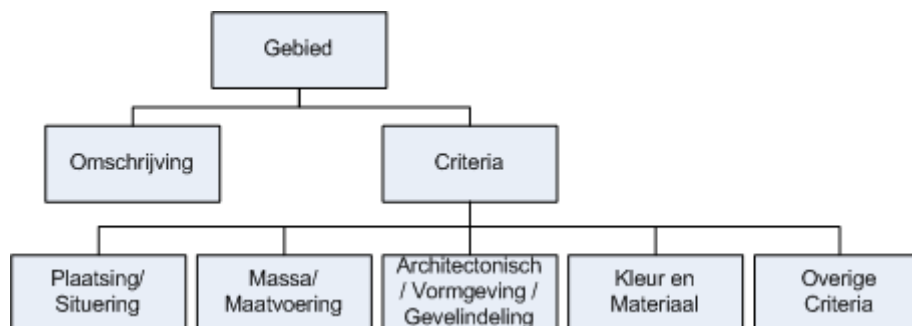

Figuur 1. Opbouw welstandsnota

4.2 Gebiedsgericht deel

Het gebiedsgericht deel van de nota bevat beschrijvingen en criteria die gebonden zijn aan bepaalde gebieden binnen een gemeente. Dit is meestal een apart hoofdstuk binnen de welstandsnota. De meest gebruikte IMWE-concepten binnen dit gedeelte zijn *Gebied*, *GebiedsCriteria* en *Toevoegingsinfo* (zie voor meer informatie over de IMWE-concepten hoofdstuk 5). De opbouw van een gebied is weergegeven in figuur 2.

Figuur 2. Opbouw van Gebied

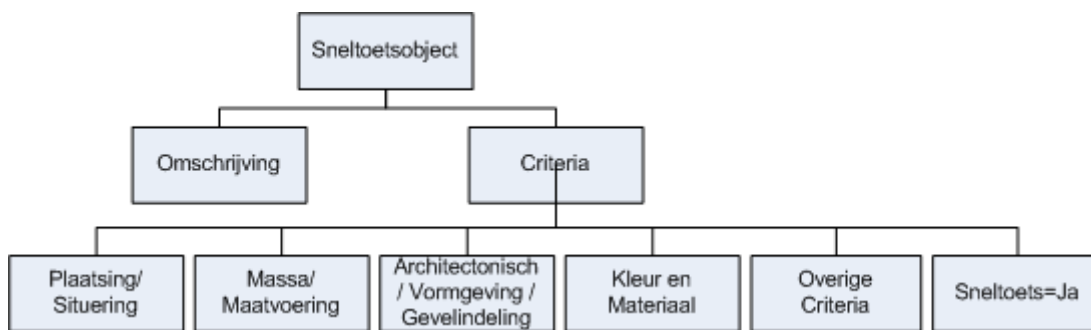
De inleidende tekst en omschrijving die hoort bij een gebied wordt in IMWE gemarkeerd als *gebiedsBeschrijving*. De *GebiedsCriteria* worden opgesplitst per onderwerp. Er zijn vier voorgedefinieerde onderwerpen die in grote lijnen terugkeren in de meeste welstandsnota's.

- Plaatsing/situering (IMWE: *situering*) betreft de locatie waarop specifieke objecten zich bevinden ten opzichte van andere objecten of de straat.
- Massa en vorm/maatvoering (IMWE: *massaEnVorm*) betreft criteria die betrekking hebben op de maatvoering van een object.
- Architectonische karakteristiek/vormgeving (IMWE: *architectonischeKarakteristiek*) betreft het ontwerp en de esthetiek van objecten.
- Kleur en materiaal (IMWE: *kleurEnMateriaal*) betreft de gebruikte kleuren en het materiaalgebruik bij een object.

Criteria die niet vallen onder één van de vier hierboven genoemde onderwerpen vallen onder overige criteria. Deze criteria worden in IMWE ingevoerd onder het concept *ToevoegingsInfo* en hebben als attribuutwaarde bij *typeBeschrijving* 'beleid'. Gebieden zijn delen van een totale gemeente en hebben daarom ieder een aparte geometrie die de locatie van het gebied beschrijft.

4.3 Sneltoetsobjecten

Sneltoetscriteria zijn criteria die betrekking hebben op de lichtvergunningplichtige bouwwerken zoals dakkapellen, aan- en uitbouwen en windmolens. Hiervoor is in de meeste gevallen een apart hoofdstuk ingericht in de welstandsnota. Bij uitzondering kunnen de sneltoetscriteria ook als bijlage bij de nota zijn toegevoegd. Sneltoetscriteria zijn bedoeld om op een snelle manier te kunnen testen of een bepaald lichtvergunningplichtig bouwwerk wettelijk is toegestaan. De meest gebruikte IMWE-concepten bij een sneltoetsobject zijn *Object*, *ObjectCriteria* en *ToevoegingsInfo* (zie voor meer informatie over de IMWE-concepten hoofdstuk 5). De generieke opbouw van een sneltoetsobject is weergegeven in figuur 3.

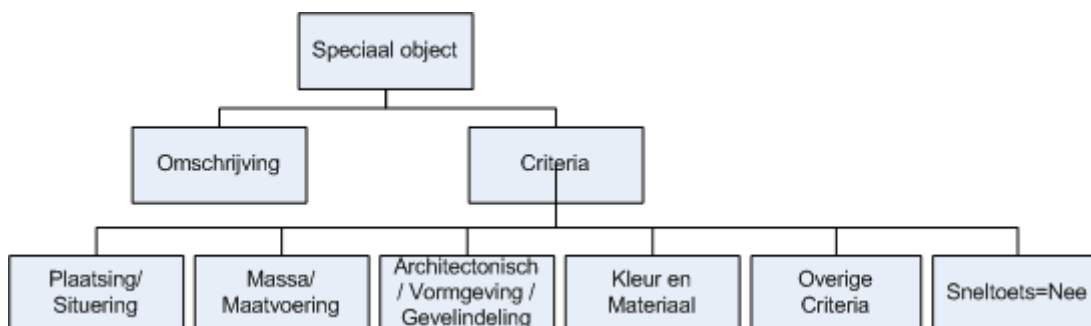
Figuur 3. Opbouw van sneltoetsobject

De opbouw van een sneltoetsobject is in grote lijnen gelijk met die van een welstandsgebied. De welstandscriteria bestaan uit vier voorgedefinieerde typen (situering, massa en vorm, architectonische karakteristiek of kleur en materiaal, zie paragraaf 4.2) en worden vaak vooraf gegaan door een korte objectbeschrijving. Criteria die niet onder één van de vier voorgedefinieerde typen vallen worden in IMWE als *ToevoegingsInfo*, type beleid, ingevoerd.

Sneltoetsobjecten vallen in IMWE2008, net als speciale objecten, onder het concept *Object*. Om onderscheid te maken tussen de sneltoetsobjecten en de speciale objecten is het daarom belangrijk om via het attribuut *sneltoetsCriteria* aan te geven dat het in dit geval criteria voor een sneltoetsobject betreft. In de welstandsnota worden sneltoetsobjecten en speciale objecten vaak afzonderlijk van elkaar, in aparte hoofdstukken, behandeld. De criteria voor sneltoetsobjecten gelden vaak voor de hele gemeente. Sneltoetsobjecten hebben daarom over het algemeen een geometrie die de gemeentegrenzen beschrijft.

4.4 Speciale objecten

Speciale objecten zijn objecten die binnen de welstandsnota op een speciale manier behandeld dienen te worden zoals bijvoorbeeld boerderijen, landhuizen en woonboten. Voor deze objecten zijn vaak criteria opgesteld in een apart hoofdstuk. De meest gebruikte IMWE-concepten voor speciale objecten zijn *Object*, *ObjectCriteria* en *ToevoegingsInfo*. De generieke opbouw van een speciaal object is weergegeven in figuur 4.

Figuur 4. Opbouw van een speciaal object

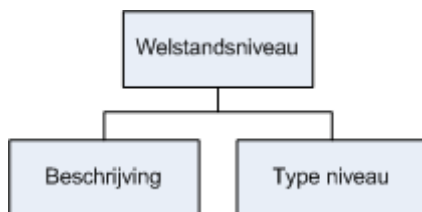

De opbouw van een speciaal object is vrijwel identiek aan de opbouw van een sneltoetsobject. In dit geval moet expliciet aan het object worden meegegeven dat het géén sneltoetsobject betreft door middel van het attribuut *sneltoetsCriteria*.

Onder de categorie speciale objecten vallen vaak allerlei soorten objecten waarbij verschillende soorten beschrijvingen vereist kunnen zijn. Behalve voor de hand liggende objecten zoals woonboten en boerderijen valt een reclamenota bijvoorbeeld ook vaak onder de categorie speciale objecten. Daarom zijn speciale objecten vaak minder gestructureerd dan sneltoetsobjecten en welstandsgebieden. Voor teksten die niet eenduidig onder een van de voorgedefinieerde typen geschaard kunnen worden geldt dat ze in IMWE als *ToevoegingsInfo* ingevoerd worden. De criteria voor speciale objecten gelden vaak voor de hele gemeente. Speciale objecten hebben daarom over het algemeen een geometrie die de gemeentegrenzen beschrijft.

4.5 Welstandsniveaus

De welstandsniveaus worden vaak op meerdere plaatsen in de nota genoemd om aan te geven wat de criteria voor een bepaald object zijn wanneer dat valt onder een specifiek welstandsniveau. Vaak wordt in het gebiedsgericht deel van de nota kort omschreven wat de afzonderlijke welstandsniveaus inhouden. Bij uitzondering wordt hier ook wel een apart hoofdstuk aan gewijd. Voor deze beschrijvingen is in IMWE2008 een apart concept opgenomen: *WelstandsNiveauGebied*. De generieke opbouw van zo'n welstandsniveau is weergegeven in figuur 5.

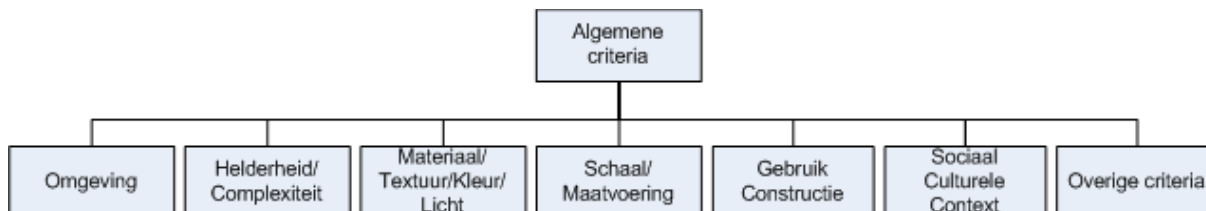
Figuur 5. Opbouw van welstandsniveau

Een *WelstandsNiveauGebied* is een beschrijving van een regio binnen de nota die onder een bepaald welstandsniveau valt. Bij zo'n welstandsniveau hoort een beschrijving van het niveau en waar dat geldt en een aanduiding van het type niveau. Er zijn vier voorgedefinieerde niveau typen: beschermd, bijzonder, regulier en vrij. Deze, of vergelijkbare termen, worden ook in de meeste welstandsnota's gehanteerd. Een welstandsniveau geldt net als gebiedscriteria vaak in een gedeelte van een totale gemeente en bevat daarom een aparte geometrie.

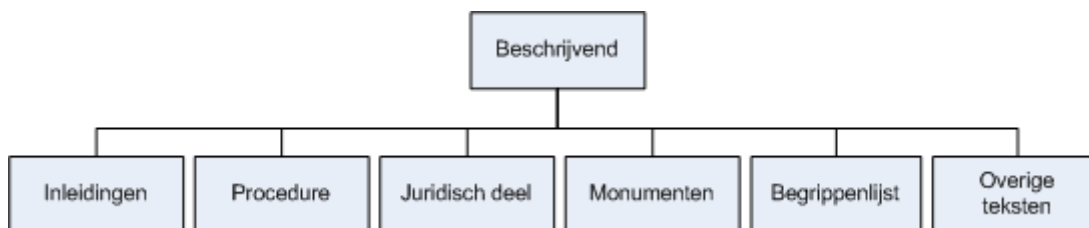

4.6 Algemeen deel

Tot het algemeen deel van de welstandsnota behoort alle inhoud van de nota die niet onder één van de hierboven beschreven onderdelen valt. Dit betreft in de meeste gevallen een verzameling van algemene criteria en inleidende, aanvullende en beschrijvende teksten. De precieze inhoud van het algemeen deel van een nota verschilt per gemeente. Enkele onderdelen komen wel in het gros van de nota's voor. Deze generieke delen zijn weergegeven in figuur 6A en 6B. Deel 6A toont de generieke opbouw van de algemene criteria, figuur 6B toont de generieke opbouw van de overige algemene teksten. De meest gebruikte concepten voor het algemeen deel zijn *WelstandsNota*, *Overig*, *AlgemeneCriteria* en *ToevoegingsInfo*.

Figuur 6A. Opbouw algemene criteria in het algemeen deel

Figuur 6B. Opbouw overige teksten in het algemeen deel

Evenals bij welstandsgebieden en objecten zijn er ook voor de algemene criteria enkele voorgedefinieerde typen. Dit zijn *bouwwerkOmgeving*, *evenwichtTussenHelderheidEnComplexiteit*, *materiaalHelderheidTextuurKleurEnLicht*, *schaalEnMaatvoering*, *vormGebruikConstructie* en *vormSociaalCultureleContext*. Deze termen komen in het gros van de welstandsnota's letterlijk terug en zijn vaak duidelijk herleidbaar. Algemene criteria die niet onder een van de voorgedefinieerde typen vallen horen bij de overige criteria. Deze worden als *ToevoegingsInfo* ingevoegd.

De overige teksten in het algemeen gedeelte kunnen in grote mate verschillen per nota. Generieke typen zijn de object- en gebiedsinleidingen, beschrijving van de toetsingsprocedure voor welstand, een juridische paragraaf, een monumentenlijst en een begrippenlijst. Wanneer een tekst niet onder één van deze typen valt, hoort de tekst bij de *aanvulling* en wordt het als *ToevoegingsInfo* ingevoegd.

Deze paragraaf heeft een globaal overzicht gegeven van de generieke structuur van een welstandsnota en de volgorde waarin die ontleed kan worden. In de volgende paragraaf wordt het informatiemodel, inclusief UML notatie, in detail beschreven. Het is aan te raden de modelbeschrijving bij de hand te houden wanneer u met IMWE2008 aan de gang gaat. Hiermee kunt u van ieder onderdeel van het model de betekenis achterhalen en de juiste toepassing voor uw situatie bepalen.

5 Modelbeschrijving IMWE2008

5.1 Inleiding

Een UML diagram van IMWE2008 is opgenomen in bijlage A. Een digitale versie is ook te vinden via www.welstand-transparant.nl. In dit hoofdstuk worden de verschillende concepten en bijbehorende attributen uit het model uitgewerkt. Dit hoofdstuk dient als referentie voor professionals die met IMWE aan de slag willen.

5.2 Concepten

5.2.1 Welstandsnota

Klasse		WelstandsNota
Definitie		Overkoepelende beleidsnota welstand.
Relatie	Generalisatie van	
	Specialisatie van	GeoObject: een WelstandsNota is een GeoObject
	Associatie van	Overig [0..1]: een WelstandsNota bevat Overige onderdelen AlgemeneCriteria [0..1]: een WelstandsNota bevat AlgemeneCriteria Gebied [0..*]: een WelstandsNota is verdeeld in Gebied Object [0..*]: een WelstandsNota bevat Object WelstandsNiveauGebied [0..*]: een WelstandsNota heeft WelstandsNiveauGebied
Gebruik		Gebruik WelstandsNota voor algemene informatie behorende bij de nota (naam, opsteller en inleidende teksten). Gebruik gemeentegrens (polygon) als geometrie.
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving
welstandsNotaGebiedGeometrie	[1]	Gebiedsgeometrie van welstandsnota
gemeenteNaam	[0..1]	Naam van entiteit waartoe de nota behoort (standaard: gemeentenaam)
opsteller	[0..1]	Opsteller van de welstandsnota
gebiedInleiding	[0..1]	Algemene inleidende tekst bij gebiedsindeling
objectInleiding	[0..1]	Algemene inleidende tekst bij objecten

5.2.2 GeoObject

Klasse		GeoObject
Definitie		Abstractie van een fenomeen in de werkelijkheid dat direct of indirect geassocieerd is met een locatie relatief ten opzichte van het aardoppervlak. Een fenomeen in de werkelijkheid dat onafhankelijk van andere fenomenen bestaat en afzonderlijk is te herkennen (bijv. een weg, een gebouw) (NEN3610 2005).
Relatie	Generalisatie van	WelstandsNota: een WelstandsNota is een GeoObject WelstandsNiveauGebied: een WelstandsNiveauGebied is een GeoObject Gebied: een Gebied is een GeoObject Object: een Object is een GeoObject
	Specialisatie van	
	Associatie van	

Gebruik		Alle klassen die ruimtelijke informatie (een geometrie) bevatten, vallen onder de klasse GeoObject. De attributen die horen bij een GeoObject worden gebruikt om in het geval van tijdelijkheid (beleid dat nog in moet gaan of per een bepaalde datum gaat dateren) het GeoObject te identificeren (optioneel).
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving
beginTijd	[0..1]	Datum waarop het geo-object in de werkelijkheid ontstaan is
eindTijd	[0..1]	Datum waarop het geo-object in de werkelijkheid ophoudt te bestaan
identificatie	[0..1]	Een unieke identificatie voor een geo-object

5.2.3 Overig

Klasse		Overig
Definitie		Ondersteunende bijlage voor de welstandsnota.
Relatie	Generalisatie van	
	Specialisatie van	
	Associatie van	WelstandsNota [1]: een entiteit Overig behoort bij precies één WelstandsNota
Gebruik		Overige kan gebruikt worden om overige informatie, behorend bij de overkoepelende welstandsnota toe te wijzen.
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving
begrippenLijst	[0..1]	Lijst van belangrijke begrippen die in de nota voorkomen.
juridischeParagraaf	[0..1]	Sectie met juridische informatie omtrent de welstandsnota.
monumentenLijst	[0..1]	Lijst van monumenten die voorkomen binnen de gemeentegrens.
verwijzing	[0..1]	Onderwerpen en/of documenten waar naar verwezen wordt
aanvulling	[0..1]	Overige algemene informatie, behorend bij de welstandsnota, die niet ondergebracht kan worden onder de hier beschreven attributen. Zie klasse ToevoegingsInfo.
procedure	[0..1]	Beschrijving van de procedure van welstandstoetsing.

5.2.4 AlgemeneCriteria

Klasse		AlgemeneCriteria
Definitie		De algemene welstandscriteria zijn de altijd geldende criteria voor elk welstandsobject in een gemeente
Relatie	Generalisatie van	
	Specialisatie van	
	Associatie van	WelstandsNota [1]: een entiteit AlgemeneCriteria behoort bij één WelstandsNota
Gebruik		AlgemeneCriteria worden gebruikt voor het vastleggen van de gebiedsonafhankelijke criteria (meestal onder het kopje "algemene criteria").
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving
bouwwerkOmgeving	[0..1]	Criteria met betrekking tot de relatie van een object met de openbare

		ruimte
evenwichtTussenHelderheidEnComplexiteit	[0..1]	Criteria met betrekking tot structuur en complexiteit
materiaalTextuurKleurEnLicht	[0..1]	Criteria met betrekking tot materiaal, textuur, kleur en licht
schaalEnMaatvoering	[0..1]	Criteria met betrekking tot een samenhangend stelsel van maatverhoudingen
algemeneCriteriaBeschrijving	[0..1]	Aanvullende tekst met betrekking tot de AlgemeneCriteria. Van het type Toevoegingsinfo.
toepassing	[0..1]	Beschrijving van de toepassing van de AlgemeneCriteria
vormGebruikConstructie	[0..1]	Criteria met betrekking tot de relatie tussen vorm en toepassing
vormInSociaalCultureleContext	[0..1]	Criteria met betrekking tot de relatie tussen een object en de bestaande maatschappelijke realiteit

5.2.5 Gebied

Klasse		Gebied
Definitie		Een Gebied bevat de informatie en criteria behorend bij een specifiek welstandsgebied uit de welstandsnota
Relatie	Generalisatie van	
	Specialisatie van	GeoObject: Een Gebied is een GeoObject
	Associatie van	WelstandsNota [1]: een Gebied behoort bij een WelstandsNota GebiedsTypologie [0..*]: een Gebied kan nul of meerdere typologieën bevatten GebiedsCriteria [1..*]: een Gebied bezit één of meer entiteiten 'GebiedsCriteria'
Gebruik		Gebied wordt gebruikt voor het vastleggen van informatie over een specifiek welstandsgebied uit de welstandsnota
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving
gebiedsNaam	[0..1]	Naam van het Gebied
gebiedsGeometrie	[1]	Gebiedsgeometrie van het Gebied
gebiedsBeschrijving	[0..1]	Algemene beschrijving van het Gebied

5.2.6 Object

Klasse		Object
Definitie		Een Object bevat de informatie en criteria behorend bij een specifiek objecttype uit de welstandsnota
Relatie	Generalisatie van	
	Specialisatie van	GeoObject: Een Object is een GeoObject
	Associatie van	WelstandsNota [1]: een Object behoort bij een WelstandsNota ObjectCriteria [1..*]: een Object bezit één of meer entiteiten 'ObjectCriteria'
Gebruik		Object wordt gebruikt om informatie en criteria over een specifiek gebiedstype uit de welstandsnota vast te leggen
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving

objectNaam	[1]	Naam van het Object
objectBeschrijving	[0..1]	Algemene beschrijving van het Object
objectGeometrie	[1]	Gebiedsgeometrie van het Object
objectType	[0..1]	Categorie type waartoe het Object behoort. Zie keuzelijst "ObjectType".
lichtVergunningsplichtige BouwwerkenCategorie	[0..1]	Kleine bouwwerken categorie waartoe het Object behoort. Zie keuzelijst "KleineBouwwerken".
objectNiveau	[0..1]	Welstandsniveau dat geldt voor het Object. Zie keuzelijst "WelstandsniveauType".

5.2.7 WelstandsniveauGebied

Klasse		WelstandsniveauGebied
Definitie		Een WelstandsniveauGebied bevat informatie over een bepaald welstandsniveau en de locaties die daarbij horen.
Relatie	Generalisatie van	
	Specialisatie van	GeoObject: Een WelstandsniveauGebied is een GeoObject
	Associatie van	WelstandsNota [1]: een WelstandsniveauGebied behoort bij een WelstandsNota
Gebruik		WelstandsniveauGebied wordt gebruikt om informatie over en locatie van welstandsniveaus (beschermd, bijzonder, regulier, vrij) aan te geven.
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving
niveauNaam	[0..1]	Naam van het welstandsniveau
niveauGeometrie	[1]	Gebiedsgeometrie van het welstandsniveau
niveauBeschrijving	[0..1]	Algemene beschrijving van het welstandsniveau
gebiedNiveau	[0..1]	De niveau-aanduiding van het welstandsniveau. Zie keuzelijst "WelstandsniveauType".

5.2.8 Gebiedstypologie

Klasse		Gebiedstypologie
Definitie		Gebiedstypologie bevat informatie over de karakterisering van een gebied.
Relatie	Generalisatie van	
	Specialisatie van	
	Associatie van	Gebied [1]: Een Gebiedstypologie behoort bij een Gebied.
Gebruik		Gebiedstypologie wordt gebruikt om de karakterisering van een gebied aan te geven.
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving
typologieGebiedsNaam	[1]	Naam van de typologie.
belevingsFunctie	[0..1]	Hoofdfunctie van een gebied in beleving. Zie lijst "BelevingsFunctie".
planmatigheid	[0..1]	Totstandkoming van het gebied. Zie lijst "Planmatigheid".
stedebouwkundigPrincipeGlobaal	[0..1]	Kenmerken van stedebouwkundige principes met betrekking tot karakter van het gebied. Zie lijst "StedebouwkundigPrincipeGlobaal".
stedebouwkundigPrincipeLokaal	[0..1]	Kenmerken van stedebouwkundige principes met betrekking tot de bebouwing. Zie lijst "StedebouwkundigPrincipeLokaal".
architectonischPrincipe	[0..1]	Architectonische samenhang van de objecten in

		het gebied. Zie lijst "Architectonisch Principe".
typologieGebiedBeschrijving	[0..1]	Aanvullende beschrijving van de typologie van het type Toevoegingsinfo.

5.2.9 GebiedsCriteria

Klasse		GebiedsCriteria
Definitie		GebiedsCriteria bevat de welstandscriteria die behoren bij een bepaald welstandsgebied.
Relatie	Generalisatie van	
	Specialisatie van	
	Associatie van	Gebied [1]: GebiedsCriteria behoren bij een Gebied.
Gebruik		GebiedsCriteria wordt gebruikt om de welstandscriteria die horen bij een bepaald welstandsgebied aan te geven.
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving
overigeTekst	[0..1]	Aanvullende welstandscriteria, van het type Toevoegingsinfo.
kleurEnMateriaal	[0..1]	Criteria met betrekking tot gevel-, dak- en kozijnmateriaal, kleuren en detailleringen van een object.
architectonischeKarakteristiek	[0..1]	Criteria met betrekking tot gevelopbouw, raamindeling en dergelijke.
massaEnVorm	[0..1]	Criteria met betrekking tot bouwkundige kenmerken zoals massa en vorm van een object.
situering	[0..1]	Criteria met betrekking tot stedenbouwkundige kenmerken zoals situering en oriëntatie van een object.

5.2.10 ObjectCriteria

Klasse		ObjectCriteria
Definitie		ObjectCriteria bevat de welstandscriteria die behoren bij een bepaald type Object.
Relatie	Generalisatie van	
	Specialisatie van	
	Associatie van	Object [1]: ObjectCriteria behoren bij een Object.
Gebruik		ObjectCriteria wordt gebruikt om de welstandscriteria die horen bij een bepaald type Object aan te geven.
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving
overigeTekst	[0..1]	Aanvullende welstandscriteria, van het type Toevoegingsinfo.
kleurEnMateriaal	[0..1]	Criteria met betrekking tot gevel-, dak- en kozijnmateriaal, kleuren en detailleringen van een object.
architectonischeKarakteristiek	[0..1]	Criteria met betrekking tot gevelopbouw, raamindeling en dergelijke van een object.
massaEnVorm	[0..1]	Criteria met betrekking tot bouwkundige kenmerken zoals massa en vorm van een object.
situering	[0..1]	Criteria met betrekking tot stedenbouwkundige kenmerken zoals situering en oriëntatie van een object.

sneltoetsCriteria	Boolean	Geeft aan of de criteria van het Object sneltoetscriteria (voor de licht vergunningplichtige bouwwerken) zijn.
trendsetterAbstract	[0..1]	Beschrijft een object dat door de gemeente is aangewezen als voorbeeld voor het bepaalde type Object. Van het type Toevoegingsinfo.
trendsetterFysiek	[0..1]	

5.2.11 Toevoegingsinfo

Klasse		ToevoegingsInfo
Definitie		ToevoegingsInfo is een datatype dat gebruikt kan worden om aanvullende data toe te voegen aan een bepaalde entiteit (bijvoorbeeld een Object of een Gebied)
Relatie	Generalisatie van	
	Specialisatie van	
	Associatie van	TekstInfo [0..*]: ToevoegingsInfo kan nul of meerdere eenheden van het type TekstInfo bevatten. AfbeeldingInfo [0..*]: ToevoegingsInfo kan nul of meerdere eenheden van het type AfbeeldingInfo bevatten.
Gebruik		ToevoegingsInfo wordt gebruikt om aanvullende tekst (TekstInfo) of afbeeldingen (AfbeeldingInfo) bij een entiteit toe te voegen.
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving
titel	[1]	Titel van de aanvullende gegevens.
csTrefwoorden	[0..1]	Kernwoorden die aangeven waar de aanvullende gegevens betrekking op hebben.

5.2.12 TekstInfo

Klasse		TekstInfo
Definitie		TekstInfo betreft alle ToevoegingsInfo van het type tekst.
Relatie	Generalisatie van	
	Specialisatie van	
	Associatie van	Toevoegingsinfo [1]: TekstInfo is onderdeel van ToevoegingsInfo.
Gebruik		TekstInfo wordt gebruikt om aanvullende teksten bij een entiteit aan te geven.
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving
titel	[1]	Titel van de aanvullende tekst.
tekst	[0..1]	Aanvullende tekst.
richtlijn	[0..1]	Informatie of beleid wat geschreven is volgens een bepaalde richtlijn.
typeBeschrijving	[0..1]	Type van de aanvullende tekst. Zie lijst "TypeBeschrijving".

5.2.13 AfbeeldingInfo

Klasse		AfbeeldingInfo
Definitie		AfbeeldingInfo betreft alle ToevoegingsInfo van het type afbeelding.
Relatie	Generalisatie van	
	Specialisatie van	
	Associatie van	Toevoegingsinfo [1]: AfbeeldingInfo is onderdeel van ToevoegingsInfo.

Gebruik		AfbeeldingInfo wordt gebruikt om afbeeldingen aan te geven.
Attribuut	Multipliciteit	Beschrijving
titel	[1]	Titel van de afbeelding.
onderschrift	[0..1]	Een eventueel aanwezig onderschrift bij de afbeelding.
illustratieURL	[1]	Locatie op internet waar de afbeelding gevonden kan worden.
illustratieXY	[0..1]	Geografische coördinaten van locatie van de afbeelding, indien van toepassing.

5.3 Itemlijsten

In deze sectie worden de itemlijsten, die de keuzemogelijkheden voor bepaalde attribuutwaarden in de klassen bevatten, uitgewerkt. Bij de verschillende itemlijsten staat aangegeven in welke klasse de itemlijst gebruikt wordt. Het doel van de itemlijsten is om de semantiek van de verschillende nota's te structureren door eenzijdige termen te gebruiken.

Itemlijst	ArchitectonischPrincipe
Gebruik in	GebiedsTypologie
Type	
uniform	
pluriform	
overig	

Itemlijst	StedebouwkundigPrincipeGlobaal
Gebruik in	GebiedsTypologie
Type	
stedelijk	
dorps	
landelijk	
lint	
overig	

Itemlijst	WelstandsNiveauType
Gebruik in	WelstandsNiveauGebied Object
Type	
beschermd	
bijzonder	
regulier	
vrij	

Itemlijst	KleineBouwwerken
Gebruik in	Object
Type	
aanbouw	
uitbouw	
bijgebouw	

overkapping
kozijnwijziging
gevelwijziging
dakkapel
erfafscheiding
dakraam
zonnepaneel
zonnecollector
sprietantenne
staafantenne
schotelantenne
rolhek
rolluik
nutsgebouw
huisvuilcontainer
straatmeubilair
tuinmeubilair
speeltoestel
balkon
balkonhek
terrashek
kleineErfbebouwing
afvalcontainer
terras
tuinhuisje
overige

Itemlijst	ObjectType
Gebruik in	Object
Type	
nissenhut	
romneyloods	
trafostation	
sportgebouw	
brug	
terras	
volkstuin	
kas	
woonboot	
zaanseHuis	
rhedensHuis	
monument	
molen	
boerderij	
hallehuis	
zeeuwseSchuur	
vakantiewoning	
loodsen	
reclameUiting	

Itemlijst	TypeBeschrijving
Gebruik in	TekstInfo
Type	
informatief	
juridisch	
strategisch	
beleid	

Itemlijst	Planmatigheid
Gebruik in	GebiedsTypologie
Type	
nietPlanmatig	
overig	
planmatig	

Itemlijst	StedebouwkundigPrincipeLokaal
Gebruik in	GebiedsTypologie
Type	
serieel	
individueel	
overig	

Itemlijst	BelevingsFunctie
Gebruik in	GebiedsTypologie
Type	
buitengebied	
centrumgebied	
overig	
recreatiegebied	
werkgebied	
woongebied	

